

12. Tétel A KIEGYEZÉS

Bach rendszer 1850-1859 – új abszolút kormányzat
 Deák Ferenc – a magyar politizáló elit – passzív ellenálló
 Kossuth Lajos – emigráció – 49-es függetlenség hívő
 Ferenc József – 1849-1916-ig uralkodó
 1859-es háború Piemont, Franciaország és a birodalom között
 Bach rendszer bukása, októberi diploma – 1860
 1861- magyar országgyűlés – feloszlatták
 1866-porosz – osztrák háború
 1867 – osztrák-magyar kiegyezés – dualizmus kora

Előzmények

Az 1848-49-es szabadságharc leverése után a megtorlást, 1850-ben a kormányzás váltotta fel. Az új kormányzat célja, Magyarországot végleg beolvasztani az összmonarchiába. Az országban megszűnt a kormány, országgyűlés és a vármegyék, a birodalmat pátensekkel, császári rendeletekkel kormányozták. Az új abszolút kormányzatot a birodalmi belügyminiszterről Bach-rendszernek nevezték el.

A Bach-rendszer célja: Magyarország felzárkóztatása az egységes állam kialakításának érdekében.

- Korszerű iskolarendszer – tankötelezettség, 8 oszt. gimi, német nyelvű oktatás
- Belső vámhatár felszámolása az egységes belső piac érdekében
- Egységes adó és polgári törvény bevezetése
- Kereskedelem és vasútfejlesztés

E intézkedések kizárólag az összmonarchia megteremtése érdekében történtek. Az elnyomó rendszert a hadsereg, csendőrség a titkosszolgálat és a hivatalnokréteg tartotta fent. Mindez roppant összegeket emésztett fel és csökkentette a Habsburg birodalom katonai erejét.

Deák Ferenc és a magyar politizáló elit passzív ellenállással válaszolt az önkényuralomra. Deák Ferenc 1865 húsvétján írott újságcikkében (húsvéti cikk) kifejtette: a magyar alkotmányosságot és a birodalom érdekeit összhangba lehet hozni.

Az emigráció Kossuth vezetésével egy újabb forradalomban reménykedett, nem adta fel a függetlenségi elképzeléseket. A függetlenség megteremtése érdekében a nagyhatalmak támogatását akarták megszerezni. Az emigráció nem ismerte fel, hogy a nagyhatalmak fenn akarják tartani a Habsburg birodalmat az európai hatalmi egyensúly érdekében.

Az uralkodó Ferenc József 1849-1916 nem bocsátotta meg, hogy a magyarok lázadásukkal veszélybe sodorják a birodalmat. Ragaszkodott a beolvasztáshoz – megszálláshoz. A Habsburg birodalom nagyhatalmi státuszának megtartása érdekében, kényszer hatására volt hajlandó a kiegyezésre.

Az 1859-es háború – Piemont, Franciaország és a birodalom között súlyos veszteségeket okozott, melyek csökkentették a nagyhatalmi pozícióját. A háborús vereségek a Bach- rendszer bukásához vezettek, és ez készítette Ferenc Józsefet 1860-ban az októberi diploma kiadására:

- Az uralkodó lemondott az abszolutizmusról
- Visszaállította az intézményeket és az országgyűlést

A tényleges kormányzás viszont a birodalmi minisztérium hatáskörében maradt.

E rendszert egészítette ki az 1861-es pátens, amely kétkamarás birodalmi gyűlés szervezetét állapította meg. *Magyarország* egy külön állam helyett megint csak a birodalom egy alkatrésze maradt.

1861-ben a magyar országgyűlésnek feladata lett, hogy becikkelyezze az új alkotmányt és megválassza a birodalmi gyűlés delegáltjait. Az országgyűlés mindkét pártja – határozati és felirati párt - elutasította az új alkotmányt, és nem tudtak megegyezni a közlési módban sem. Végül a szabályos felirat formájában döntöttek. Követelték a felelős magyar minisztérium felállítását és az uralkodó megkoronázását.

Ferenc József feloszlatta az országgyűlést és visszatért az önkényes kormányzásra.

1862-ben Kossuth előállt a Duna-konföderációs tervvel, amelyben javasolta a kibékülést a dunai népekkel, e konföderáció biztosítja a kelet-európai kisnemzetek szabadságát. Kossuth tekintélye ellenére tervét a politizáló elit elutasította és az Ausztriai megegyezést szorgalmazta.

1865-ben Ferenc József megszünteti az abszolutizmus, és ismét összehívja az országgyűlést. Megkezdődtek a tárgyalások, melyen a magyar érdekeket Deák és gróf Andrássy képviselte.

Kiegyezés

1866-ban a porosz-osztrák háború. Ausztria vereségével végződött, ennek hatására 1867-ben megszületett az osztrák – magyar kiegyezés:

- Az uralkodó elismerte a 48-as törvényeket, Andrássyt kinevezte a kormány élére
- Az országgyűlés becikkelyezte az új rendszert elfogadásáról szóló törvény
- Megkoronázták Ferenc Józsefet

Ezt az új korszakot a dualizmus korának nevezzük, mert az új Osztrák-Magyar Monarchia Ausztria és Magyarország kettős rendszerére épül. Kiegyezési törvény, mely a Pragmatica Sanció 1723 elveire épül, kimondja:

- A két ország önállóságát, egyenlőségét
- Közös uralkodó
- A két ország elválaszthatatlan és kölcsönös védelemmel tartoznak egymásnak
- Hadügy, külügy, pénzügy közös ügy – így közös minisztérium intézi

A küldöttbizottság – delegáció tagját:

- 60-60 tagját évente választotta a két országgyűlés
- felváltva, évente üléseztek Budapest – Bécs
- külön tárgyaltak, csak írásban érintkeztek
- kereskedelmi és vámszövetségi szerződést 10 évente újították
- közös lett a pénzrendszer és a jegybank
- a hadügy az uralkodó kezében maradt

A kiegyezés az adott pillanatban és körülmények között reális kompromisszumnak tekinthető, mely lehetővé tette, hogy Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális téren felzárkózzon az európai államokhoz.